Potřebuji vidět lidem do očí

Když psal Jiří Grossman Nadě Urbánkové text dojemné písně Závidím, neměl jistě zdání o tom, že ho text s Naďou spojí nejen umělecky, ale v budoucnu také podobnou nemocí. Už tehdy dokázala **Naďa Urbánková** svůj hit interpretovat tak, že lidem při jejím zpěvu tekly slzy. Co všechno do písně vkládá zpěvačka dnes, to můžeme my posluchači jen tušit. A to přesto, že i ve svém věku zůstala Naďa pro okolí navenek stále stejnou, „brejlatou Urbánkovou".

Vaše image je od počátku spojená s brýlemi. Vadilo vám, že jste je potřebovala?

Na základní škole se zjistilo, že nevidím na tabuli, proto jsem musela sedávat v první řadě, což pro mě bylo velmi potupné. Tenkrát mě poslali k lékaři, který mně předepsal, jak se tehdy říkalo, brýle na pokladnu. Hrozně jsem se za ně styděla a nechtěla je nosit, přestože jsem už neviděla ani přes ulici. Lidé, které jsem potkávala, o tom samozřejmě neměli tušení, říkali proto, jak jsem nezdvořilá, že oni mě zdraví a já dělám, že je neznám. To, že jsem začala nosit brýle, způsobil Jiří Suchý. Po mém nástupu do Semaforu jsem v brýlích pouze zkoušela, na představení jsem je však sundávala. To on mě přemluvil, abych v nich začala vystupovat, že prý jsem normální holka, sice žádná krasavice, ale každý, kdo mě pak uvidí, řekne, že ta brejlatá, to je ta Urbánková. Měl pravdu, a já jsem dobře udělala. Jen byl od té chvíle každý můj kostým vybírán až podle mých brýlí, kterých jsem nasbírala velké množství, neboť se staly doplňkem číslo jedna.

Během vaší kariéry jste hrála v několika filmech, většinou trezorových. S jakými pocity jste je sledovala, když se po revoluci začaly objevovat v televizi.

S nostalgií. Mezitím uplynulo dvacet let, a já už nemohla navázat na moji dřívější filmovou práci. Ale víceméně mě to netrápilo. Za ty staré filmy jsem však vděčná, jsou to filmy kvalitní, nikdo z nás, kteří jsme v nich hráli, se nemusí stydět. Ostře sledované vlaky patří dokonce mezi stovku nejlepších filmů světové kinematografie. Ještě vzpomenu alespoň film Skřivánci na niti, který jsme tenkrát po jeho natočení shlédli už jen na soukromé projekci pro tvůrce filmu. Potom putoval hned do trezoru, protože bolševici tento film vůbec neskousli. Nakonec, v trezoru skončili téměř všechny filmy, ve kterých jsem hrála. Dnes si říkám, že mě přece jen potkalo velké štěstí, protože jsem tehdy mohla natáčet a setkávat se s úžasnými lidmi.

> Věhlas mého vaření je v želivském klášteře dostatečně známý. Sjížděli se sem kvůli tomu duchovní ze širokého okolí.

Na koncertech chtějí lidé neúnavně slyšet vaše velké hity. Není vám to už protivné?

Naopak, mám z toho radost! Je to zvláštní výměna energií. Ve chvíli, kdy vstoupím na jeviště, předávám lidem energii a oni mi ji vrací. Potřebuji však vidět při svých koncertech lidem do očí a vždy chci, aby oni viděli do očí mně. Pak cítí, že to, co zpívám, mně dělá potěšení, které pak předávám jim. Moje publikum přijímá dobře i nové písně, přesto vždy chtějí především ty staré. V tomto směru nejsem žádná výjimka.

Změnil se vám za ty roky hlas?

Dnes zpívám přibližně o dva tóny níž, některé písně jsme přetransponovali. Zpívá se mi však výborně. Nemám žádný problém. Během mé léčby ozařováním jsem měla obavy, aby se mně nepoškodily hlasivky. Díky Bohu, vše dopadlo dobře.

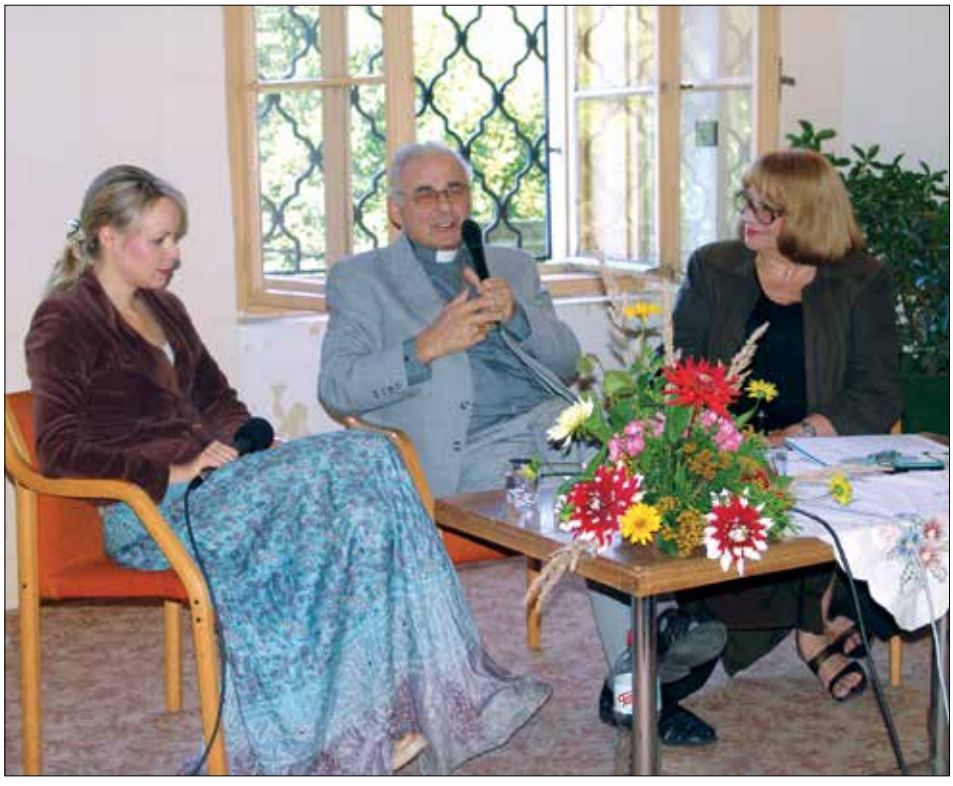
Žijete již několik let v klášteře v Želivu. Vede vás to k tomu, abyste začala zpívat i nábožensky zaměřené písně?

Život zde ve mně víru v Boha velmi posílil. Jistěže jsem měla nutkání zpívat i duchovní písně, ale zároveň vnitřně vnímám, že si nemám dělat násilí. Nicméně písničkou Jednou sved nás Bůh, vždy začínáme koncert. Ta vysvětlí všechno. Moc ráda mám vánoční píseň Betlémský příběh, vypráví o krásném večeru, kdy se narodil Ježíš, a to vše z pohledu malého pejska, který se zatoulá na náměstí v Betlémě a potká Marii, která je těsně před porodem. Dojemná písnička, která má u publika vždy úspěch.

Vaše dcera, než odešla zpívat do Ameriky, zpívala v Semaforu. Máte radost, že jde ve vašich stopách, nebo o ni máte obavy?

V želivském kláštěře každou sobotu uváděla s dcerou Janou svůj pořad Unisono

Ze všech celebrit, které v Unisonu účinkovaly, jí byl nejmilější kardinál Miloslav Vlk

Kdysi to s mým případným otěhotněním bylo dost špatné. Posléze, když jsem otěhotněla, na mě Helena Růžičková, aniž by cokoliv věděla, spustila, že jsem těhotná a že se mně narodí holka nejen s obrovským muzikantským talentem, ale také s nadáním pro cizí jazyky. A zakázala mně jakkoliv jí bránit v uměleckém směru. Poslechla jsem ji, a když se mi narodila holčička Linda, musela jsem dát Heleně za pravdu. Citlivě vnímala hudbu a přirozeně zaujímala baletní pozice. Pavel Šmok a Vlastimil Harapes z ní byli nadšení a hned ji chtěli angažovat do Louskáčku. Začala se učit tančit, zjistilo se však, že má zkrácené Achillovy šlachy a tím bylo dáno, že klasika je ze hry. Nechtěla se však vzdát, přestože jsem ji upozornila na to, jak těžkou profesí kumšt je, a že ji budou určitě srovnávat se mnou. Linda proto odmítala jakoukoliv moji pomoc a šla si svojí vlastní cestou. Jistěže jsem byla připravená jí kdykoliv pomoci, nikdy to však nebylo potřeba. Úplně neznámá udělala konkurz do Semaforu, kam byla angažována a kvůli své kariéře si změnila jméno na Janu Fabiánovou.

„ V jednom z vašich hitů zpíváte, že váš Vilém peče housky a málo vás má rád. Jak je to s jeho autorstvím?

Napsal mi ho Zdeněk Svěrák, přestože se původně říkalo, že autorkou textu jsem já. V 70. letech se totiž jméno Zdeněk Svěrák nesmělo nikde moc objevovat.

„ Přinesly vám prožité životní peripetie do života moudrost a ponaučení?

Doufám, že ano, moji příbuzní se dožívají vysokého věku. Třeba maminka se dožila 92 let. Takže, já ve svých 77 letech mám ještě dost času, který můžu dobře využít. S Bohem mám vůbec moc pěkný a zajímavý vztah. Někdy mu i laju, ale On má takový úžasný smysl pro humor. Vždycky jen říká: *„Já vím, já vím…“*. Možná, že kdybych ty svoje hovory s Bohem hodila na papír, bylo by to dost zábavné čtení. Myslím, že jsem našla ze svého života i poučení. Nakonec, od roku 1996 se vedle mně neobjevil žádný mužský, i v tom fyzickém slova smyslu, takže žiji téměř panenským způsobem života.

Nestýskám si, přijala jsem to, přestože jsem se potkávala s muži, kteří měli zájem navázat se mnou bližší kontakt. Mám muže ráda, vážím si jich, s mnohými mám hezké vztahy. V 60. letech, se mně dostala do rukou knížka Pražská sestra, tenkrát jsem zatoužila do některého řeholního řádu vstoupit. Ale vnímala jsem, jak ve mně Bůh říká: *„NE, ještě NE, to bys teď nezvládla. Měla bys pocit, že jsi byla o něco ošizena. Musíš žít život jinde a jinak“*. Dnes to už chápu.

Kromě Vaší dcery, na co jste ve svém životě hrdá?

Nevím, hrdost ke mně nějak nepatří, nedokážu být hrdá. Můžu mít z něčeho radost, ale hrdost je velmi nadnesené slovo. A pyšná, tak to už vůbec ne. Mám radost, že se mé dceři daří. Osobně se těším z toho, že jsem byla postavena na tu správnou cestu. Vše díky Pánu Bohu a díky mým andělům strážným, kteří mě vždycky někam dostrkají. Jak říkávala moje maminka, anděly nesmíme nechat zahálet, musíme jim dát práci, jinak se nudí.

Jste praktická žena?

Věhlas mého vaření je v želivském klášteře dostatečně známý. Na začátku mého pobytu v Želivu jsem vždycky o víkendech vyvářela. Sjížděli se sem kvůli tomu duchovní ze širokého okolí. Prohánělа jsem bratry, aby sklízeli ovoce, a pak jsme z nich společně dělali knedlíky. Jednou to bylo dokonce dvěstě šedesát švestkových. Myslím, že tedy praktická jsem.

> Kdybych ty svoje hovory s Bohem hodila na papír, bylo by to dost zábavné čtení.

Jak vidíte svoji budoucnost?

Jsem ráda, že mám dost práce. Těším se nejen ze svých koncertů, ale také z práce v Českém rozhlase Jihlava, kde každý víkend uvádím živě písničky na přání. Už šest let zpívám s folkrockovou kapelou Bokomara. Nemám ráda playbacky, takže zpívat se živou kapelou je opravdu velké potěšení. Po mé autobiografické knize A příště lépe, mám rozepsanou povídkovou knihu Povídky nadoživobytí aneb od A do Sex. Nedělám si starosti, nepotřebuji zbohatnout. Nechávám to vše na Pánu Bohu, vůbec se tím nezabývám. Kéž by mě Pán Bůh nechal pár roků ve zdraví, abych mohla ještě něco vykonat.

Představte si, že by to s vaším onemocněním dopadlo jinak a Pán Bůh by vám řekl: *„Tak Naďo, jdeme.“* Co byste si sbalila s sebou?

Na želivském hřbitově mám vybraný hrob na krásném místě, i s lavičkou, aby si tam lidi mohli sednout a mohli jsme si spolu poklábosit. Mám dokonce už slíbenou i rakev s okénkem, abych i přes brýle viděla, kudy mě nesou. S sebou si mohu vzít pouze své svědomí a skutky, které jsem udělala. Před několika lety jsem byla poprvé po mnoha letech u zpovědi. A bylo to něco úchvatného, něco, co mě velmi očistilo. Až tedy Pán Bůh zavelí, já půjdu v klidu.

Pavel J. Sršeň

„Pro kariéru i zdravou stolici stačí mnohdy jediné – netlačit,“ je častým bonmotem Nadi Urbánkové

Naďa Urbánková pochází z Podkrkonoší a původní profesí je zdravotní sestra, od dětství však toužila po umělecké kariéře; již v roce 1959 debutovala v pardubickém divadle, poté přešla do pražské Laterny Magiky a nakonec zakotvila v Semaforu, který pro ni znamenal zlatou éru.

V roce 1964 se poprvé objevila ve filmu, ve velkolepé revue Kdyby tisíc klarinetů. Na poli populární hudby se poprvé prosadila s písní Amfora, lexikon a preparát (1965), kterou zpívala společně s Evou Pilarovou a Jiřím Šlitrem, později spolupracovala též s Country Beatem Jiřího Brabce. V její filmografii lze mimo jiné najít tituly Zločin v dívčí škole, Penzión pro svobodné pány, Skřivánci na niti, Romance za korunu, Hodinářova svatební cesta korálovým mořem, Radúz a Mahulena či Na samotě u lesa. Koncem šedesátých let již však byla především slavnou zpěvačkou, která ve spolupráci s Jiřím Grossmannem dosáhla značných úspěchů s písněmi jako Drahý můj nebo Závidím.

Po smrti Jiřího Grossmanna se pak vrátila ke spolupráci s Country Beatem Jiřího Brabce. V letech 1972–1976 vyhrála celkem pětkrát anketu Zlatý slavík. Dnes vystupuje na koncertech se skupinou Bokomara a také s orchestrem Václava Hybše.

Brejlatá a okouzlující Urbánková

Fotografie archiv Nadi Urbánkové a Profimedia